

Halászati Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

V. évfolyam

2004/
Április

A Haltermelők Országos Szövetsége és Termék Tanácsa információs és marketing hírlevele

Hazánk vírusmentes övezet

A decemberi küldöttértekezlet óta a Haltermelők Országos Szövetsége és Termék Tanácsa új munkamódszerrel dolgozik, s ma már öt, az elnökség által létrehozott bizottságban folyik a szakmai, érdekképviseleti munka. Minden bizottságban nagy lendülettel kezdték meg a munkát a delegált tagok, s az első ülések után – amelyekről olvashatnak a Halászati Lapok további oldalain – az éves munkatervek is elkészültek. Az állat-egészségügyi bizottság, melynek vezetője Dr. Horváthné Dr. Tamás Gizella, az egyik legfontosabb témakört fogja össze. Hogy miért írjuk ezt, az az alábbi beszélgetésből kiderül.

• Nem is gondolnánk, hogy mennyire szerteágazó a bizottság munkája. Nem csupán a haltermelést közvetlenül érintő állat-egészségügyi kérdésekről kell tájékozódni, véleményt kialakítani, hanem például az export és import tevékenységet is figyelemmel kell kísérnie.

– Valóban megnövekedett a szövetség és termék Tanács tevékenységi köre, s a mi bizottságunk is megalakult. A bizottságban nem állatorvosok dolgoznak, hiszen én sem vagyok az, hanem a termelői oldalról próbáljuk meg azokat az állat-egészségügyi kérdéseket megvizsgálni, amelyek a termeléshez, a munkánkhoz kapcsolódnak. A bizottságba meghívtuk szakértőként Dr. Zentai János megyei főállatorvost, és állandó tagként egy állatorvost, Dr. Csaba György személyében, aki az Országos Állat-egészségügyi Intézetben a halkórtani csoport vezetője. Neki pedig igen sok tapasztalata van ezekben a kérdésekben, s miután a munkájuk kapcsolódik az uniós trendhez, így rajtuk keresztül a legfrissebb euópai hírekhez is hozzájutunk.

• Néhány nap választ már csak el minnet attól, hogy az EU teljes jogú tagjai legyünk. Május elsejétől viszont a kereskedelem előtt minden tagország határa megnyílik, így a halat is szállíthatjuk bármely EU-tagországba, miként a hazai piac is megnyílik a többi tagország előtt. Milyen veszélyeket hordoz ez a kereskedelmi liberalizáció a halimport szempontjából?

– Az európai csatlakozást annyira fontosnak tartja a bizottság, hogy már az első ülésen áttekintettük mindazokat a törvényeket, rendeleteket, amelyek a halegészségügyi kérdéseivel foglalkoznak. Több

mint négyszáz oldalnyi anyagot kellett elolvasnunk, s bizony rájöttünk, hogy nem kis felelősség terheli a bizottságot, ha lelkiismeretesen akarjuk a munkánkat végezni. Márpedig szó sincs lazításról, hiszen mind az export, mind az import területén bőven akad tennivaló. Nézzük először az exportot. Magyarországon szerencsére évtizedek óta nem volt olyan súlyos halbetegség, amelyik bejelentési kötelezettséggel bírt volna. Azok a vírus betegségek, amelyeket az EU-ban nyilvántartanak és kategóriákba sorolnak, minket nem érintettek. Hazánk tehát vírusmentes övezet, s mondanom sem kell, hogy ezt a státuszt meg kell őriznünk a csatlakozás után is annak érdekében, hogy nyugodt szívvel exportálhassuk termékeinket. A hatósággal karöltve a gazdaságokban rendszeresen folyik a vírusvizsgálat, amelyek évekre visszamenően igazolják a vírusmentességet. S ha az export szempontjából nem kell aggódunk, akkor az importból érkező halak egészségügyi helyzetével is tisztában kell lennünk. Az import viszont nem teljesen megnyugtató, hiszen a közelmúltban rendezett PROFET tanácskozáson is világossá vált, hogy vannak olyan vírusfertőzések, amelyek még nem szerepelnek az EU-listán. Tehát nem tartoznak bejelentési kötelezettség alá, viszont komoly károkat okozhatnak, ha bejutnak az ország vizeibe, haltelepeire.

• Mondjuk ki, a koi herpeszvírusról van szó, amely többek között kiirtotta az izraeli haltelepeken élő pontyot, s Japánban is szinte mindegyik haltelepet megfertőzött.

– Nem csak Japánban, hanem Délkelet-Ázsiában is megjelent a vírus, és sajnos ta-

Tartalom:

Ökológia és környezetvédelem	3
Kereskedelmi bizottság	4
Középpontban az állategészségügy	4
Dinnyés helyzetén javítani kell	5
Folytatódik a marketing program	6
Gasztrorandevú 2004	7
2004 évi eseménynaptár	7
Új piaci lehetőségek	8

rol a haltelepeken. Bármilyen furcsa, a magyar vizek is kötődhetnek átmenetileg ezekhez a területekhez, hiszen a vírust hordozó aranyhal, a díszhal importtal bekerül hazánkba. A díszhal importot pedig nem tudjuk teljes mértékben kontrollálni, hiszen egy Távol-Keletről jövő állat-egészségügyi igazolás kíséri a halat. Ezt az igazolást pedig elvileg el kell fogadni, s éppen e miatt nem vagyok teljesen nyugodt. A vírus bejöhét a díszhallal, amelyeknek az is a sorsuk, hogy bekerülhetnek a hazai természetes vizekbe. A koi vírus két évig is lapanghat, tehát az importból bejövő díszhal megfertőzheti az ország pontyállományát.

• **Harmonizált-e a magyar jogszabály az uniós szabályozással?**

– Teljes mértékben, s ezzel nincs is probléma. A magyar jogszabály tökéletesen lefedi a magyar haltenyésztés, forgalmazás egész területét, tehát az importot is. A probléma ott kezdődik, hogy az importáló cégek nem minden esetben tartják be az előírásokat. A bizottsági ülésen is az fogalmazódott meg, hogy az import szigorúbb ellenőrzésére van szükség, s a törvények batartatását is nyomon kell követni.

(Folytatás a 2. oldalon)

SZERKESZTI:
Szerkesztő Bizottság
FELELŐS SZERKESZTŐ:
Hajtun György

Hazánk vírusmentes övezet

(Folytatás az 1. oldalról)

Ugyancsak nagyobb szigorral kell az étkezési halimportot ellenőrizni. Van róla tudomásunk, hogy az étkezési hal kikerül a természetes vízbe, holott vagy a feldolgozóba, vagy a kiskereskedelem akváriumai-ba szabad csak szállítani. (Csak zárójelben: más a helyzet a tenyészhallal, amelyet karanténban kell elhelyezni a behozatalkor.) Minden gazdaságot pontosan el kell számoltatni azzal, hogy mit kezdett az általa importált hallal. Hoznak be étkezési halat Csehországból, Litvániából, Lengyelországból, ami jelzi, hogy nyitottak vagyunk. Ha a szabályokat nem tartjuk be, akkor a 23 ezer hektár tógazdaság gazdasági eredményét tesszük kockára, mivel a termelés 80 százaléka ponty. A biztonságos hazai tenyésztés érdekében tehát mindent meg kell tenni.

Az étkezési ponty és busa termelői árai (Ft/kg) 2004. év 13. hét (március 22-28.) az ország egyes régióiban		
Régió megnevezés	Ponty	Busa
Dél-Alföld	575-600	170-210
Észak-Alföld	500-510	180-200
Dél-Dunántúl	500-550	140-160
Közép-Magyarország	530-550	180
Az étkezési ponty és busa fogyasztói árai (Ft/kg) 2004. év 13. hét (március 22-28.) az ország különböző piacain		
	Ponty	Busa
Budapest Nagycsarnok	790	400
Rákóczi tér	800	400
Lehel tér	850	460
Békásmegyér	790	390
Debrecen	800	400
Győr	720	360
Miskolc	780	380
Pécs	770	290
Szeged	750	250
Szekszárd	690	350
Szolnok	720	350

(Forrás: Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa, Sz. N.)

• **A magyar ponty nagy érték, hiszen kedvelt halhús Nyugat-Európában is.**

– A magyar hal minősége nagyon jó, mert a magyar halászok kézi szerszámokkal kezelik a halat, s csak kevés technológiában alkalmazzák a gépi megoldást. A gépi lehalasztás során könnyebben sérül a hal, s a sérülés már nem gyógyul be eladás előtt. Ha megnézzük az intenzív tárolókat, a legtöbb helyen csak tovább romlik a hal egészségi állapota. Az állat-egészségügyi törvényben pedig egyértelműen szerepel, milyen módon kell az élő halat forgalomba hozni. Például a nagy bevásárlóközpontok akváriumai-ban kiállított hal külső megjelenése nem ronthatja a vásárló esztétikai érzékét, nem szabad, hogy beteg legyen, ne legyen rajta halpenész, darakór, pióca, fátyolbetegség, vagy más sérülés. Nem egyszer láttam egyes bevásárlóközpontban, hogy az akvárium alján feküdt a döglött hal, a többi hal össze volt törve, így nem is vették. Ez persze nem magyar hal volt, mert nálunk nem törik a halat. A tö-

**Az import halak és egyéb tengeri „étkek” kínálata és árai (Ft/kg) a budapesti piacokon
2004. év 13. hetén (március 22-28.)**

Polip (méretfüggő)	1600-2800
Tintahal	1700
Tengeri halfilé	870
Hekk	750-940
Makréla	550-790
Hering	470
Lepényhal filé	-
Cápaszelet	1500-1700
Héj nélküli kagyló	1800-2000
Homár (35-40 dkg-os)	3500
Garnéla (méretfüggő)	2100-3500
Tigrisrák	4200
Királyrák (farki rész)	5800
Languszta	-
Tenger gyümölcse (koktél)	1900-2000

(Forrás: Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa, Szabó Noémi)

rött halnál gyakran megjelennek betegségek, s előfordul, hogy olyan anyagokkal kezelik, amelyeknek szermaradványai élelmi-szer-biztonsági okokból aggályosak. A bizottságban megállapodtuk, hogy kezdeményezzük e szermaradványok hatósági szűrését. Ezek ugyanis műszerrel kimutathatóak, s ha kimutatják, akkor annak következményei vannak. A németek és az osztrákok is fogantatosítottak már szigorú intézkedéseket.

• **Kétségtelen, hogy az Európai Unió tagországaiban igen nagy gondot fordítanak a lakosság egészségi állapotának, s a hazai termelés és piac védelmére is.**

– Az élelmiszer-biztonság ma már az első helyen áll az Európai Unióban. A jó minőségű, vegyszermentes élő pontynak van keletje Nyugat-Európában. A feldolgozott termékek iránt is nő az igény, bár idehaza jobban kedvelik, ha helyben választhatják ki az élő halat, amit aztán megpucolva, frissen feldolgozottan visznek haza.

• **Végezetül térjünk vissza a bizottság munkájához. Minjárt az első ülésen kiderült, hogy van egy jó halászati, állat-egészségügyi törvényünk, ám a végrehajtása és betartatása során bizony támadnak rések a „falon”.**

– A bizottsági ülésen születtek határozatok, s ezekben azonnali intézkedéseket, lépéseket sürgetünk a hatóságoknál. A nagy bevásárlóközpontokhoz körlevelet küldünk szét, amelyben felkérjük őket, hogy jelöljék meg a ponty származási helyét, s ellenőrizzék az akváriumba kitett halak minőségét. Felkérjük az FVM illetékes főosztályát, hogy az élő halat értékesítő kiskereskedelmi egységeket fokozottan ellenőrizzék. Ha azok nem felelnek meg a hatályos jogszabálynak, akkor intézkedjenek. Az intézkedés végeredménye ad abszurdum az áru elkobzása is lehet. A másik fontos dolog, hogy lépéseket kell tenni a halhús minőségének vizsgálatára, ezért megkeressük az utat, hogy a hatóságok is nagyobb együttműködést tanúsítsanak ezen a területen. A hatóságoktól azt is kérjük, hogy azokra a nem EU-tagországra, ahonnan bejöhethet a koi vírus, ne adjanak ki engedélyt díszhal behozatalára.

Hajtun György

Étkezési élő és tisztított halak fogyasztói árai (Ft/kg) 2004. év 13. hetén (2004. március 22-28. között) az ország különböző piacain

	ponty	amur	busa	süllő fogas	harcsa	csuka	pisztráng	kecsge	törpeharcsa	angolna	márna	keszeg	káráz	afrikai harcsa
Budapest Nagyv. csarnok	790	790	400	1700*	1700	1500*	1300*	1500*	600	1600	350	350*	400	-
Budapest Rákóczi tér	800	750	400	1650*	1850*	1350*	1400*	1650*	980*	1600*	500*	500*	350	800
Budapest Békásmegyér	790	650	390	1200	1400	890*	1100	1000-1500	350-500	-	350	350	390	-
Budapest Lehel tér	850	-	460	1700*	1800*	-	1400*	1500*	-	-	-	460	460	-
Debrecen	800	800	400	-	1600	-	1500*	-	600	-	-	400	350	-
Győr	720	570	360	1290	1390	980	890	1030	-	1030	340	340	340	-
Miskolc	780	600	380	-	1400	-	-	-	500	-	-	380	380	-
Pécs	770	410	290	1330	1230	900	-	-	360	900	460	270	290	-
Szeged	750	-	250	1200	1200	650	-	-	-	-	350	250	350	-
Szekszárd	690	620	350	1400	1300	900	-	-	350	-	-	300	300	-
Szolnok	720	720	350	1300	1300	-	-	900	350	-	-	-	300	-

*tisztított,

(Forrás: Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa, Szabó Noémi)

Ökológia és környezetvédelem

A Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa Ökológiai és Környezetvédelmi Bizottságának alakuló üléséről Lévai Ferenc, a szövetség alelnöke, egyben a bizottság elnöke – tagok: Borbély Gyula (Jászkiséri Halas Kft.), Szabó József (Öko 2000 vállalkozás), Puskás Nándor (Hortobágyi Halgazdaság Rt.), és Sztanó János (Szegedfish Kft.), s a továbbiakban a titkári teendőket Tölg László (HAL-TERMOSZ) látja el – tájékoztatót.

Lévai Ferenc elnök az ülés programjába 5 napirendi pontot kívánt felvenni, melyek a következők:

- Nemzeti Agrárkörnyezetvédelmi Program 2004. évi finanszírozásának várható pénzügyi helyzete.
- A Környezetterhelési Díj tógazdaságokat érintő kérdései
- A kárókatona kérdés problémamegoldásának ágazati javaslata a KVVМ felé
- A KVVМ-mel jövőben kialakítandó szoros kapcsolat érdekében szükséges teendők
- Az állatvédelmi törvény ágazatot érintő kérdései, ill. a BTK legutóbbi módosítása okán felmerülő szövetségi teendők

A legfrissebb információk szerint a Nemzeti Agrárkörnyezetvédelmi Program „Vizes élőhely” célprogram keretében a szerződésben álló tógazdaságok 62 000 Ft/ha támogatásra lesznek jogosultak. A támogatás csak a földhivatali nyilvántartás szerinti halastó művelési ágú terület után jár, tehát ebben nem szerepel a nádas, a gát, a rét, a legelő stb. A tervezet szerint amennyiben a gazdálkodó nem termelési célú vizes élőhelyet létesít jelenlegi mezőgazdasági területén, akkor az első évben 72 000 Ft/ha, a második évben 55 000 Ft/ha támogatásra jogosult. Ha jelenleg rendelkezik ilyen területtel, akkor a támogatás mértéke 42 000 Ft/ha.

Egyéb területek, melyek a vízi élőhely kritériumaiainak megfelelnek (pl. nádas) 37 000 Ft/ha támogatásban fognak részesülni. Kiemelt támogatást kapnak a biodiverzitás növelését, és bemutatásait célzóan kialakított vizes élőhelyek, ebben az esetben a támogatás 112 000 Ft/ha lesz.

A támogatások igénybevétele nem lesz feltétele a Ramsari, Natura 2000 vagy egyéb védett státusz szerinti minősítés. A támogatás feltételei a jelenlegi információk szerint nem változnak, az érintett területek tulajdonosai, kezelői a legutóbbi szerződéskötéskor vállalt feltételek mellett vehetnek részt a programban. Ilyen pl. a nyári halászatok kérdése, mely nem fogja kizárni a

területet a támogatásból, azonban feltétel lesz az előzetes egyeztetés és eseti engedélyeztetés az illetékes szakhatóságnál. Jelenleg nem tisztázott az sem, hogy többségi állami tulajdonban lévő vállalkozások részesülhetnek-e ebben a kiemelt támogatásban.

A napirendi pont tárgyalását a bizottság lezárta, a határozat értelmében fontos a támogatás alakulásának figyelemmel kísérése és az aktuális helyzet szövetségi tagokkal történő megismertetése.

A bizottsági ülés elején a résztvevők megkapták a környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX tv-t, valamint az ehhez kapcsolódó 270/2003.

(XII.24.) Korm. rendeletet. A Környezetterhelési Díj kiszámításánál, valamint a mérések elvégzésének módja, összhangban kell legyen a 203/2001 Korm. rendelettel, a 7/2002 Korm. rendelettel valamint a 9/2002 Korm. rendelettel. Így a tagságnak ezt az 5 jogszabályt kell ismerni az illetékes szakhatóságokkal történő egyeztetés előtt.

A jogszabály szerint a területen működő szolgáltatóknak kell elvégezni (tetni) a kötelező méréseket a halastóba befolyó víz minőségét illetően. A kifolyó vizek mérését elvégezheti (tetheti) a termelő, ebben az esetben a méréseket végző labornak nem kell akkreditálnak lennie, de a szakhatóság a mérések kontrollját bármikor elvégezheti. A terhelést meghatározó mérési pont a befogadó és a tulajdon határán lévő műtárgy vagy torkolat lesz. A méréseket lehet végezni

évközben, pl. negyedévente, de az eddigi gyakorlatnak megfelelően vízeresztéskor harmadolva is.

A 203/2001. Korm. rendelet értelmében 2004. augusztus 1-től minden gazdálkodónak rendelkeznie kell Önellenőrzési Vizsgázókönyvvel. Ennek keretében a hatályos vízjogi engedélyeket ugyanezen

időpontig a gazdálkodók kezdeményezésére módosítani kell.

A Környezetterhelési Díj tárgyalásának kapcsán a vízszolgáltatási díjak is napirendre kerültek. A bizottság megbízta Halasi Kovács Bélát, hogy nézzen utána annak, hogy hasonló adottságú országokban, de elsősorban Szászországban, a halas termelők milyen kedvezményeket kapnak, illetve mi a díjfizetés rendszere. Majd ennek ismeretében a szövetség kidolgozhat egy javaslatot mely jogszabály-módosítások alapja lehet.

A bizottság ennek a napirendi pontnak a tárgyalását lezárta, határozott arról, hogy a tagságot a Környezetterhelési Díjjal kapcsolatos aktuális információkról, jogszabályi kötelezettségeiről tájékoztatni kell (Internet, Halászati Lapok).

A Bizottság egyöntetűen foglalt állást abban a kérdésben, hogy a nagy kárókatona állományának szabályozásában a halászati ágazatnak is részt kell vennie a személyi feltételek megteremtésében és anyagi áldozatok meghozatalával is. Ennek érdekében fel kell venni a kapcsolatot a Ter-

mészetvédelmi Hivatal vezetésével. Április első felében egy közös szakmai együttműködés elindításáról szóló megállapodást kell kötni a KVVМ-mel. Ennek érdekében levélben megkeresi az illetékeseket. (levéltervezet mellékelve)

A szövetség és a Természetvédelmi Hivatal kezdeményezésére fel kell állítani egy bizottságot, amelyben az FVM, a KVVМ, a HALTERMOSZ és a MOHOSZ képviselői vesznek részt. Ennek a bizottságnak lesz a feladata a halászati ágazat és a természetvédelem együttműködését megalapozó hosszútávú stratégia kidolgozása. Az első lépések ennek érdekében már megtörténtek a KVVМ részéről a tervezet kedvező fogadtatásra talált.

A BTK változtatása az állatkínzást büntetőjogi kategóriába sorolta, az orvhalászat bizonyos módjaival egyetemben. A Bizottság határozott arról, hogy ennek hatékony végrehajtása érdekében fel kell hívni az illetékesek (megyei halászati felügyelők, rendőrkapitányságok stb.) figyelmét a változásokrara.

Egyetértés volt abban, hogy az engedély nélküli kopolyúháló halászat szintén kimeríti az állatkínzás fogalmát. A Bizottság javaslata, hogy a Halászatról és Horgászatról szóló tv. módosításával a kopolyúháló használatára ugyanazon szabályok legyenek érvényesek mint az elektromos halászeszközök esetében.

T. L.

Kereskedelmi bizottság

A kereskedelmi bizottság alakuló ülésén Sztanó János a szövetség, egyben a bizottság elnöke, a bizottsági munkában való részvételre a következő személyeket kérte fel: Czikk László (Czikkhalas Kft.), dr. Garádi Péter (TEHAG Kft.), dr. Csoma Antal (Körösi Halász Szövetkezet), Radóczy János (Szabolcsi Halászati Kft.) dr. Németh István (Tógazda Halászati Rt.) és Radics Ferenc (Szarvas-Fish Kft.)

A felkért személyek a bizottsági tagságot elvállalták, de Dr. Garádi Péter, Dr. Csoma Antal és Dr. Németh István egyéb elfoglaltságra hivatkozva az első ülésen nem voltak jelen. Megfigyelőként jelen voltak: dr. Orosz Sándor (HALTERMOSZ) és Nemes György (Eurofish Kft.). A titkári teendőket Tölg László (HALTERMOSZ) látja el.

Sztanó János elnök az ülés programjába 5 napirendi pontot sorolt:

- Haltermelési tapasztalatok bel- és külpiacon várható tendenciák
- Élőhalforgalmazás növelésének körülményei, a feldolgozás perspektívái

- A termelők közvetlen fogyasztóknak történő értékesítési lehetőségei, ellátatlan területek integrálása

- Termelői csoportosulások, csoportok létrehozásának akadályai, indokai

- A rekreációs és sporthorgász vizek háléllátása

- Éves munkaterv

A bizottság állásfoglalása az első napirendi pontban, az állat-egészségügyi bizottsággal összhangban született meg. Eszerint felkérte a szövetség titkárát, hogy a 2003. évi export-import adatokat és a hazai haltermelés természetes mutatóit ismertesse április első dekájában. Felhív-

ták a figyelmet a tranzithalra vonatkozó szabályok be nem tartásának veszélyeire is.

A második napirend keretében arról döntöttek, hogy a halfeldolgozásról eddig készített szövetségi tanulmányokat tanulmányozzák át, azok összegzését a következő ülésre bocsássák rendelkezésre.

A kiskereskedelem támogatásának kérdése a harmadik napirendi pont keretében terítékre került, s új elemként jelent meg a Franchise rendszer meghonosítása az ellátatlan területeken, valamint a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő mozgó árusítóhelyek beszerzésének lehetősége. Ennek igényét a Közgazdasági Bizottság a támogatási körben jelezni fogja.

A Termelői Csoportok megalakításának szükségességéről alkotott vélemény azonos a Közgazdasági Bizottság megállapításaival. Meg kell nézni, hogy május 1-e után milyen jogszabály vonatkozik a halászati Termelői Csoportokra. Együttműködés, termeltetésben való részvétel a horgászati piac szereplőivel: ennek meglévő elemeit ismertetni kell a tagsággal, optimális konstrukciók kialakítására javaslatot kell kidolgozni.

Középpontban az állategészségügy

Az állat-egészségügyi bizottság is megtartotta alakuló ülését. A bizottság vezetője Dr. Horváthné Dr. Tamás Gizella, a tagok: dr. Csaba György (Országos Állategészségügyi Intézet) Puskás Nándor (Hortobágyi Halgazdaság Rt.) dr. Horváth László (Szent István Egyetem, Gödöllő), Lévai Ferenc (Aranypony Halászati Rt.) Sztanó János (Szegefish Kft.) Szilágyi Gábor (Balatoni Halászati Rt.) Megfigyelőként jelen voltak: dr. Orosz Sándor (HALTERMOSZ) és dr. Zentai János (Pest Megyei Állat-egészségügyi Szolgálat). A titkári teendőket Tölg László (HALTERMOSZ) látja el.

Dr. Horváthné dr. Tamás Gizella 4 napirendi pontot javasolt, melyek a következők:

- Halak és haltermékek forgalmazásának, kereskedelmének jogszabályi környezete,

- A halászatról és horgászatról szóló 1997. évi XLI. tv fentiekre vonatkozó rendelkezései,

- Élelmiszer-biztonsági előírások,

- Éves munkaterv.

A halak és haltermékek kereskedelmének jogszabályi környezete igen kiterjedt, Magyarország EU csatlakozása után az erre vonatkozó közösségi jogszabályok is hatályba lépnek, bár jó részük már most is az. Ezért állt elő az a helyzet, hogy az elmúlt hónapokban a magyar halászat számára érdektelennek tűnő jogszabályokat is honosítottak hazánkban. Így a szabályozás hatalmas anyaggá duzzadt, de annak a célnak kellett megfelelni, hogy a hazai vállalkozásoknak teljes mértékben tisztában

kell lenniük a közösségi szabályozás előírásaival.

A csatlakozás után Magyarország beföldnek minősül az EU számára, tehát megszűnik harmadik országnak lenni. A határok azonban állat-egészségügyi szempontból továbbra is élnek majd, a hazai halállományok és vállalkozások védelme érdekében a szabályozás igen szigorú előírásokat tartalmaznak.

Általánosságban halegészségügyi szempontból a belvízi halászatra és akvakultúrára vonatkozóan cél az, hogy

- kiszállítási korlátozást eredményező halbetegségekre vonatkozóan egy tógazdaság vagy egy hidrogeológiai egység évekre visszamenőleg mentes legyen,

- ezen betegségek bekerülésének megakadályozásával mentes is maradjon,

- fertőzés esetén az állomány kiirtása után a mentességi igazolás megszerzéséig fertőzőtnek tekintendő,

- addig kiszállítási korlátozás van érvényben.

Fentiek alapján érdekünk a mentességet igazoló okmányok folyamatos fenntartása és a fertőzések bekerülésének jogszabályi erővel történő megakadályozása. Ez a jogszabályi háttér már ma is kiterjed az élőállatok EU-n belüli mozgásának ellenőrzésére, a karanténos szabályozására a haltermékek forgalomba hozatalára. Kérdés az, hogy ennek betartása, betartatása jelenleg mennyire hatékony.

A hazai halállomány védelmének érdekében Magyarországra behozott hal csak miniszteri engedéllyel kerülhet ki élővízbe, természetes vízbe való kihelyezéséhez KvVM engedély is kell. A bizottság megállapította, hogy jogszabályilag nemzeti hatáskörben ez a kérdés rendezett, kérdés megint csak az ellenőrzés hatékonysága.

Az EU-ban általános irányelv az áruk szabad mozgásának biztosítása, természetesen az élelmiszer-biztonsági előírásoknak való megfelelés mellett. A jogszabályi kötelezettségek betartásáért a termékpálya összes szereplője felel. A kiinduló megítélés az, hogy a minőségi tanúsítvánnyal rendelkező termelők a jogszabályi előírásoknak megfelelnek, olyan terméket nem engednek piacra, melynek minősége megkérdőjelezhető. Az Állat-egészségügyi Szolgálat ennek ellenőrzésére monitoring rendszert tart fenn, bejelentés vagy gyanú esetén azonban a terméket ellenőrzi.

Dinnyés helyzetén javítani kell

A közgazdasági bizottság alakuló ülésén négy napirendet tárgyaltak meg Major Dezső elnök vezetésével. A bizottsági munkában való részvételre a következő személyeket kérték fel: Radics Ferenc (Szarvas-Fish Kft.), Vojtkó Pál (Balatoni Halászati Rt.) Dankó István (Aranykárász Bt.) Nemes György (Eurofish Kft.) Mikics Imre (Biharugrai Halgazdaság Kft.) és Sztanó János (Szegedfish Kft.).

Major Dezső elnök az alábbi napirendi pontok megtárgyalását tűzte célul:

- A Bizottság feladatai,
- Az intenzív telepek és a halfeldolgozás támogatása,
- A Dinnyési Ivadéknvelő Tógazdaság jövője,
- Éves munkaterv.

A hazai haltermelés jövője, mint a mezőgazdaságé általában, nagymértékben függ az állam beavatkozásától, ezen belül a támogatási rendszer elemeitől. A bizottság fő feladata az, hogy ágazati szinten a Halászat (TEÁOR 05.0), valamint a Halfeldolgozás (TEÁOR 15.) támogatási igényeit meghatározza. Annál is inkább szükség van erre, mert ilyen összefoglaló anyag még ágazati szinten nem készült. A fő jogcímek minden támogatási rendeletben megtalálhatóak, de ezek sok esetben a halászatra nem térnek ki, nem veszik figyelembe a specialitásokat és az eltérő igényeket.

A munka során első lépésben a bizottságnak a következő üléssig fel kell mérnie, hogy az eddigi nemzeti támogatási körben milyen jogcímek szerepeltek. Fel kell mérnie, hogy ez 2004. vonatkozásában, hogyan változott és milyen egyéb lehetőségek lesznek a strukturális és kohéziós alapok társfinanszírozott konstrukciói által. Ezt a bizottságnak 2004-re tudomásul kell vennie, de a strukturális alapok halas jogcímei tekintetében a szövetség monitoring bizottsági tagsága által még a 2006-ig terjedő időszakra tehet javaslatokat.

A bizottság másik fontos célja az, hogy összegyűjtse és témakörönként (géptámogatás, halfeldolgozás, állategészségügy, intenzív technológiák, környezetvédelem, vagyonvédelem, kiskereskedelem, minőségvédelem, fajtafenntartás stb.) rendszerbe foglalja a támogatások egyéb igényelhető jogcímeit, ezeket indokolja és kiszámítsa az ágazati szintre várható forrásigényét.

A bizottság véleménye szerint, az eddigi piackutatások eredményei szerint megvan és meglesz a vásárlói igény a feldolgozott hal iránt, háttérbe fog szorulni a közvetlen fogyasztó felé történő élőhal értékesítés. Az

édesvízi halak feldolgozásánál azonban fontos kérdés a feldolgozottsági szint, s meg kell határozni, hogy mi az a pont, ameddig feltétlenül el kell jutni a halászatnak, s mi az a feldolgozottsági szint, ahol az édesvízi hal önköltsége miatt az már nem versenyképes, és végül mi az a pont a feldolgozás folyamatában, ahol ez a tevékenység már rentábilissá válik. Egyöntetűen az volt a vélemény volt, hogy sok termelőhelyhez közeli mini halfeldolgozó (szűrő-vágó jellegű) az, amire most és a közeli jövőben szükség lehet. Megállapították azt, hogy a HOPE támogatási jogcímek között a halfeldolgozás támogatása ilyen értelemben szerepel. A jelenlegi helyzetben a 46 %-os támogatottság azonban kevés, a rengeteg egyéb költséget jelentő járulékos beruházási kötelezettség miatt (környezetvédelem, humán erőforrás védelem, állatjóléti intézkedések, esélyegyenlőség stb.) 60–70%-os támogatottságra lenne szükség.

Az intenzív körülmények között folytatott halnevelés teljesen más piaci körülmények között zajlik. Ennek támogatottsága eddig a specialitások miatt alig-alig volt meg. A kibocsátott termékekre igényt tart a piac, de a beruházások fajlagosan jóval nagyobb költséget jelentenek, lassabban térülnek meg. A szektor ezen részeinek felvázolásával ki kell dolgozni egy erre épülő támogatási rendszert is.

A Dinnyési Ivadéknvelő Tógazdaság jelenleg nem tudja azt a feladatát betölteni, hogy a szövetség működésének anyagi biztonságát olyan mértékben növelje, ahogy ezt a 90-es évek közepéig tette. Bár veszteséget nem termel, de a likviditási mutató javulásához sem járul hozzá. Kérdés, hogyha továbbra is ez az elvárás Dinnyéssel szemben, akkor ezt hogyan tudja elérni? Fel kell tárnai azokat a jellemző objektív okokat, melyek miatt a tőkehatékonysági mutató így meg-

romlott. Amennyiben ezek megszüntetésére nincs mód, meg kell vizsgálni, hogy milyen konstrukcióban lehet el javulás.

Az objektív feltételek vizsgálatán túl a tulajdonlás kérdéseit is meg kell válaszolni. Ha a jobb működés érdekében fejlesztésekre van szükség, akkor az alapszabályban lefektetett tulajdoni jogok nem jelenítik meg a szövetség teljes tagságára vonatkozóan a ilyen irányú érdekeltséget. Meg kell vizsgálni, hogy jogilag ez az anomália hogyan szüntethető meg. Ehhez viszont a jelenlegi tulajdoni viszonyokat kell megismerni. Külös vállalkozásként történő működtetést, vagy bérbeadást a fentiek ismerete nélkül a Bizottság nem javasol.

Dinnyéssel kapcsolatban felmerült, hogy a magyar halászatnak előbb-utóbb saját, ta-

gok által működtetett értékesítési szövetkezete, termelői csoportja kell legyen. Ezt a piac diktálja, nem lehet megkerülni. Talán Dinnyés, mint központ, erre a jövőben alkalmas lenne. Ehhez akkor a külkereskedelmi tevékenység ágazati szinten történő koncentrálásának is kapcsolódnia kell.

A fenti napirendek megtárgyalása után a Bizottság a következő határozatokat hozta:

Bármilyen Dinnyésre vonatkozó javaslat megtétele előtt a Szövetség tájékoztassa a Bizottságot a kedvezményezettiről, mely jelenleg a Szövetségnek tagja és az alapszabály értelmében előnyt élvez bármilyen Dinnyést érintő stratégiai döntésnél.

- A Bizottság tagjai szakterületüknek és alkalmazottaik tudásának megfelelően kezdjék el egyénileg gyűjteni a magyar halászat szükségességnek vélt és indokolt támogatási jogcímeit. Ezeket a titkár részére a következő üléssig küldjék meg összesítés céljából. A gyűjtés formája az áttekinthetőség érdekében címszavas legyen, rövid indoklásokkal.

- A környezetvédelmi beruházások támogatásának jogcímeire vonatkozó gyűjtést a szövetség ökológiai és környezetvédelmi bizottsága, az állat-egészségügyi és állatjóléti beruházások kapcsán kívánatos jogcímek meghatározását a szövetség állategészségügyi, valamint az etikai bizottsága végéze el.

- A hal kiskereskedelem jövőbeni fejlesztésének érdekében a Szövetség az AVOP Monitoring Bizottságnál képviselje azt a halászati érdeket, hogy az ilyen irányú fejlesztésekre fordítható támogatás az ágazat számára igénybe vehető legyen. (A HOPE nem ad ilyen célra támogatást)

- Bármilyen Dinnyésre vonatkozó javaslat megtétele előtt a Szövetség tájékoztassa a Bizottságot a kedvezményezettiről, mely jelenleg a Szövetségnek tagja és az alapszabály értelmében előnyt élvez bármilyen Dinnyést érintő stratégiai döntésnél.

A bizottság fő feladata az, hogy ágazati szinten a Halászat (TEÁOR 05.0), valamint a Halfeldolgozás (TEÁOR 15.) támogatási igényeit meghatározza. Annál is inkább szükség van erre, mert ilyen összefoglaló anyag még ágazati szinten nem készült.

Folytatódik a marketing program

Márciusban két alkalommal ülésezett a Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa újjá alakult Marketing Bizottsága. A Bizottság munkájában résztvevő tagok: *Sztanó János, dr. Orosz Sándor, Borbély Gyula, Horváth Zoltán, Hajtun György, Kutasy Gabriella és Sipos Virág.* Az első alkalommal sorra került megbeszélésen – az ez évi források és támogatások pontos ismerete nélkül – elvi megállapodások születtek, melyek röviden a következők.

Az 1999. évben megkezdett marketing-kommunikációs tevékenységet a 2004. évre

elkészített és jóváhagyott program szerint folytatjuk.

A megbeszélésen több döntést igénylő kérdés is felmerült. Az esemény közelsége miatt a „Halételek Országos Ünnepe” gasztronómiai fesztivál szervezésének egyik legfontosabb elemét határoztuk meg. Ennek megfelelően az előző évekhez hasonlóan, ám mégis másként a rendezvény gasztronómiai jellegét erősíteni fogjuk oly módon, hogy a halfőző versenyek mellett tagszervezeteink közreműködésével halétel készítményeket bemutatókat szervezünk. A megállapodás

szerint négy féle halételt (kétféle halászlé, afrikai harcsapörkölt és süthal) készítünk és kóstoltatunk a helyszínen. Abban is döntés született, hogy az amatőr versenyzők körében családi halfőző versenyt hirdetünk, melynek felhívását már elkészítettük.

A következő megbeszélés szerves folytatása volt az előzőnek, hiszen a napirend kizárólag a „Halételek Országos Ünnepe” gasztronómiai fesztivál szervezése volt. Kivitelezői ajánlatokat bírálta el a Bizottság, s összeállította a rendezvény költségvetését (kiadás-bevétel oldalak számbavételével). Véglegesítésre került a fesztivál programja is.

Eszerint:

– „Családi halfőző verseny” – a nagyközönség részvételével, előzetes nevezések alapján,

– „Bajnokok halfőző versenye” – az elmúlt évben országsszerte megrendezett halfőző versenyek meghívott győztesei vetélkednek „az ország legjobb halfőzője” megtisztelő cím,

– ételkészítési bemutató és kóstoltatás tagszervezeteink bevonásával (ezen ételekből nagy példányszámban készülő receptkártya lesz az egyik promóciós anyaga a rendezvénynek, melyet a tagszervezetek a későbbiekben maguk is használhatnak saját rendezvényeiken),

– A helyszínen kitelepülő halászcárdák halételekből összeállított menüsoraikat kínálják a nagyközönségnek,

– Borvásár, haltermékek vására,

– Akvárium halbemutató,

– Játszóház, vásári kavalkád.

Az elmúlt évi eseményekhez képest mindenképpen új elem a kóstoltatás megszervezésének módja. Kóstoló jegyeket és kóstoló edényeket fogunk árusítani. A jegyekkel a saját főzőink ételei kóstolhatók, míg a tányér – funkcióján túl – egyfajta vásárfia is.

Elfogadásra került az egész napos színpadi program is, melynek fontos elemei a halfeldolgozással, haltisztítással kapcsolatos vetélkedők, valamint a fesztivált megelőzően, május elejére tervezett „IV. Halételekhez illő borok versenye” eredményének színpadi bemutatása.

Döntés született az esemény beharangozásáról is. A választott média-mix: rádióreklám (kereskedelmi rádió), kerületi lapok, gasztronómiai lapok, Magyar Mezőgazdaság, Horgász Újság, TV reklám (reklámcsomag), emellett természetesen a saját honlap, a Turizmus Rt. honlapja.

Időközben ismertté vált az egyes program elemekhez tartozó AMC támogatás, mely összességében 15 mFt. Mivel ez évben támogatási előleget csak indokolt esetben kaphatunk, a programok előfinanszírozását pedig a Szövetség nem tudja vállalni, így a 30% előleget kérő levél elment az AMC igazgatójához.

Sipos Virág

NEVEZÉSI FELHÍVÁS

Családi halfőző verseny

a Halételek Országos Ünnepe – gasztronómiai fesztiválon

Helyszín: Budapest – Városliget

Időpont: 2004. május 15.

Tisztelt Olvasó!

Az idei évben harmadik alkalommal rendezzük meg a Halételek Országos Ünnepe – gasztronómiai fesztivált, ahol számos szórakoztató program mellett családi halfőző versenyre invitáljuk a kedves érdeklődőket.

Olyan családok jelentkezését várjuk, akik kellő elszántságot éreznek egy általuk választott halétel (lehet saját recept is) elkészítésére.

A helyszín mérete miatt korlátozott számban, a nevezési lapok beérkezésének sorrendjében tudjuk fogadni a résztvevőket!

A részvétel feltételei:

Minden résztvevő család:

– maga biztosítja a bográcsot, bogrács-állványt, főzőeszközöket és az étel elkészítéséhez szükséges adalékanyagokat (bográcsot és állványt a helyszínen letéti díj ellenében is bérelhet),

– kitölti és beküldi (Cím: 1126 Budapest, Vöröskő u. 4/b.) az alábbi nevezési lapot,

– vállalja a főzőhelyre megállapított 3000 Ft-os hozzájárulás befizetését, (a nevezési lap beérkezését követően csekket küldünk a jelentkezőknek)

A szervezők biztosítják:

– a főzéshez szükséges halalapanyagot (ponty) – (A pontyon kívül minden más halalapanyagot a versenyzőnek kell beszereznie!)

– a sorszámmal ellátott főzőhelyet (asztal, sörpad),

– a pázsitot védő tűztálcát,

– megfelelő mennyiségű, előkészített tűzifát,

– vízvételi letétséget,

– hulladékátrolókat, folyamatos szemétszállítást,

Jelentkezési határidő: 2004. május 7.

A családi halfőző verseny fődíja: részvétel egy külföldi társasutazáson!

További információ: Tel: (06) (1) 355-7019, (06) (1) 214-2641

Honlap: www.haltermosz.hu

NEVEZÉSI LAP Családi Halfőző Verseny

Halételek Országos Ünnepe gasztronómiai fesztivál
Budapest, Városliget, 2004. május 15.

Beküldési határidő: 2004. május 7.

Cím: 1126 Budapest, Vöröskő u. 4/b.

Család képviselőjének teljes neve			
Értesítési cím			
Telefon (napközbeni elérhetőség)			
Bográcsot és állványt a helyszínen bérel (A megfelelő rész aláhúzendő!)	igen	nem	
Kérjük olvashatóan kitölteni!			

Gasztrorandevú 2004

Az idén, első alkalommal, hagyományt teremtető céllal rendezték meg március 18–21. között a Gasztrorandevú 2004. rendezvény, a hagyományosan ez időben zajló Utazás kiállítással együtt. Az esemény szervezői a Magyar Nemzeti Gasztronómiai Szövetség és a Gasztronómiai Egyesület „A magyarok fehér asztalához hívjuk Európát” szlogenel szervezték a kiállítást. A résztvevő közel száz szervezet kóstoltatással egybekötött termékbemutatót tartott – az esemény első napján a szakmai közönségnek, a további három napon pedig a nagyközönség számára.

A kiállításon szinte valamennyi ágazat bemutatkozott. A Haltermelők Országos Szövetsége és Terméktanácsa szépen kialakított, „Egyen halat, finom falat!” fríz felirattal ellátott 20 m²-es standon jelent meg, s döntően tagszervezetei feldolgozott termékeit mutatta be, illetve kóstoltatta. Mind a szakmai, mind pedig a nagyközönség körében komoly érdeklődés mutatkozott a kiállított, illetve kóstoltatott termékek iránt. A standon folyamatosan kínáltak a Győri Előre Htsz. termékeit, kapros, magyaros és füstölt ízesítésű busa halpástétomokat és kétféle majonézes busa halsaláta, a Körösi Halászati Szövetkezet olajos és pácolt busa halsalátáit, s a Szarvasfish termelte afrikai harcsát, melyet három féle panírozásban, halfalatkák formában a Gundel Vendéglátóipari Szakközépiskolában készítettek. Ezen felül igazi látványosságot jelentett, hogy mind a négy napon melegen, csévingből tálalva kitűnő afrikai harcsa pörköltet kínáltunk. (A teljességhez tartozik, hogy a nagyközönség hiányolta a pontyból készült ételbemutatót, illetve kóstolót. Mentségünk legyen, hogy az előzetesen tervezett halászlé kóstoltatását az ÁNTSZ nem engedélyezte, így feldolgozott termék híján pontyos ételt nem tudtunk bemutatni.)

S hogy a hal ne maradjon szárazon, a gasztronómiai élmény pedig teljes legyen – az ételekhez a „III. Halételekhez illő borok versenye” abszolút győztes borát, a **Nyakas Pince 2002. évi Budai Savignon Blanc**-át mutattuk be, illetve ajánlottuk kóstolásra. Mint a kiállításon kiderült, e borból a forgalomba lévő legutolsó palackokat izlelhetők az érdeklődők.

A harcsa pörkölt elkészítését és a stand üzemeltetését – vállalkozói alapon – a TÓVÁR Rendezvényszervező Iroda vállalta. A komoly gasztronómiai háttérrel rendelkező csapat, s a vendéglátó főiskolai végzettséggel rendelkező hostessek mindvégig nagy szakmai hozzáértéssel végeztek munkájukat.

Az érdeklődők körében folyamatosan osztottuk receptkártyáinkat és az elmúlt évben készített, 24 változatban hazai halétel receptjét tartalmazó szakácskönyvünket.

Számosan érdeklődtek, hogy a bemutatott és kóstoltatott termékek megvásárolhatók-e, milyen áron és hol.

A fogyasztási szokásokat elemző felmérések tényadataival egyezően most is kiderült, hogy a halételek tetszési indexe a fogyasztók körében igen magas, s részvételeink azt is visszaigazolta, hogy a halisztitással, halfeldolgozással kapcsolatos ismeretek hiánya, valamint a kevésbé ismert elkészítési/felhasználási módok miatt mondható még mindig igen alacsonynak

az éves átlagos halfogyasztás. E területen tenni való tehát még jócskán akad, ám a megkezdett ágazati marketing-kommunikációs programmal jó úton járunk.

A kiállítási megjelenés további pozitív hozadéka, hogy a jelenlévő utazási irodák közül két szervezet (Tourinform, OTP Travel) is jelentkezett azzal az igénnyel, hogy szeretne többet tudni a hazai horgászlehetőségekről. Kérésüknek megfelelően, a kiállítást követően megadtuk azon termelőink elérhetőségét, ahol horgászhatnak, megszállhatnak, kikapcsolódhatnak az erre vágyók.

S. V.

2004 évi eseménynaptár

Időpont	Esemény	Helyszín
1. Április 3.	V. Árpád Napi Vigasságok – Bográcsos Ételek Főzőversenye	Baja, Árpád tér
2. Április 24.	Évadnyitó halfesztivál	Rétimajor
3. Május 1.	Halászléfőző Verseny	Ruzsa
4. Május 1.	Halmajális	Ócsárd
5. Május 1.	Évadnyitó horgászverseny	Jászkisér
6. Május 1.	Nemzetközi Halászléfőző Verseny	Vének
7. Május 10–20.	III. Szolnoki Tájlelőző Halászléfőző Verseny	Szolnok, Tiszaliget
8. Május 15.	III. Halételek Országos Ünnepe	Budapest, Városliget
9. Május 15.	Jánoska eresztés – hagyományörző program, Baja Halászléfőző Bajnoka verseny	Baja
10. Május 29.	Tóparti tavaszköszöntő	Ludányhalászi
11. Május 29.	IV. Pontyfesztivál	Jászkisér
12. Május 30.	Pünkösdi Sokadalom	Szeged
13. Június 12.	Tiszatavi hal és pusztai ételek fesztiválja	Kócsújfalu
14. Június 13.	X. Siómenti Országos Halfőző Verseny	Sióagárd
15. Június 19.	III. Liget Klub halászléfőző verseny	Isaszeg
16. Június 19.	III. Türi Halfőző Verseny	Mezőtúr
17. Június 19–20.	Siófoki hal-, halászfesztivál	Siófok
18. Június 25–27.	Víz-Zene-Virág Fesztiválhoz kapcsolódó Péter-Pál napi halfogások – halfőző verseny	Tata
19. Június 26–27.	IV. Péter-Pál napi halászbúcsú és nemzetközi halászati szeminárium	Rétimajor
20. Július 3–4.	IV. Balatonlelleli Juliális – halfőző verseny	Balatonlelle
21. Július 10.	XIII. Halasnapok	Tiszafüred
22. Július 10.	IX. Bajai Népünnepély – Gasztrokulturális Fesztivál	Baja, Történelmi belváros, Petőfi-sziget
23. Július 23–24.	VI. 24 órás Halfogó és Halfőző Verseny	Csanatelek
24. Július 24.	VI. Különleges Asztali Örömlők Somogyban – Balatoni Halászléfőző Verseny	Balatonboglár
25. Augusztus 6–8.	40 Halász Emléknep – a balatoni halászok napja	Vonyarcvashegy
26. Augusztus 7.	V. Országos Felső-Tiszai Halászléfőző Verseny	Tiszabercel
27. Augusztus 7.	XVI. Nagybaracscai Sobri Kupa – halfőző verseny	Nagybaracska
28. Augusztus 20.	VI. Szent István Napi Nemzetközi Halfőző Verseny	Gyomaendrőd, Endrődi népliget
29. Augusztus 20.	Dunaföldvári Halászléfőző Verseny	Dunaföldvár
30. Augusztus 26.	Szent István Egyetemi Napok – újságírók halfőző versenye	Gödöllő
31. Augusztus 28.	XXX. Országos Halfőző Verseny	Tata
32. Szeptember 4–5.	Nemzetközi Tiszai Halfesztivál	Szeged
33. Szeptember 5–15.	XIII. Budapesti Nemzetközi Bor- és Pecségfőzőverseny – halételek kóstoltatása, halakhoz illő borok bemutatása	Budapest, Szentendre
34. Szeptember 11.	VI. Különleges Asztali Örömlők Somogyban – Halételek Sütő- és Főzőversenye	Háromfa
35. Szeptember 18.	Kalocsa Paprikanapok, Paprikás ételek főzőversenye	Kalocsa
36. Szeptember 18–19.	IV. Ráckevei Aszok Fesztivál (Halászközpontok-borászok-lovászok)	Ráckeve
37. Október 31.	Óreg-tavi Nagyhalászat	Tata, Óreg tó
38. December 24.	Szentelt Halászlé Ünnepe	Szeged

Kérjük tagjainkat, hogy a közelükben megrendezésre kerülő események sikerét személyes megjelenésükkel támogatassák!

Új piaci lehetőségek

Magyarország május 1-jével az Európai Unió teljes jogú tagjává válik. Egy hosszú folyamat utolsó állomását jelenti ez a halászati ágazatban is, amelynek főbb állomásait most nem kívánom felsorolni, hiszen azok a jelenlévők többsége előtt jól ismerte, mondta előadásában dr. Pintér Károly főosztályvezető-helyettes (Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium) a budapesti PROFET konferencián február 20–21-én, amely „Édesvízi halászat és haltenyésztés” címet viselte. Magyarország 2003. áprilisától aktív megfigyelőként vesz részt az EU különböző testületeinek munkájában, így a halászat különböző területein működő szakértői bizottságok és munkacsoportok üléseire is meghívást kapunk, ahol kifejtethetjük véleményünket akár a világtengerek halászatával kapcsolatosan is.

Miközben a világ haltermelése az elmúlt 30 év során megduplázódott, az EU produktuma mindössze 1%-kal emelkedett. E jelenség legfőbb oka, hogy a világtengerek haltermő képessége véges, az egyes halállományok kitermelése csak olyan mértékben történhet, amely még nem veszélyezteti az állomány megújulását. Ez az alapelv vezérli az Európai Unió közös halászati politikáját, amelynek középpontjában a tengeri erőforrások védelme és a túlzott mértékű tengeri halászati kapacitások fokozatos leépítése áll.

Az Unió halászati jogszabályai legnagyobb számban a tengeri halállományok védelmével és a tagállamok számára diszkriminációtól mentes halászati lehetőségek biztosításával foglalkoznak. Rendkívül részletesen kitérnek a jogszabályok az alkalmazható halászati eszközök fajtáira és számára, a legkisebb háló szembőségére, a kémileti területekre, a tilalmi időszakokra. A legfontosabb tengeri halászterületeken az egyes halfajok évente engedélyezett összes fogását tudományos szakvélemények alapján szabályozzák, majd ezt a mennyiséget bontják le kvóták formájában a tengeri halászatban érdekelt egyes tagállamokra. Mivel Magyarország tengeri halászatot nem folytat, a kvóta rendszerben közvetlenül nem érintett, az édesvízi halászatban és haltenyésztésben ezzel szemben nincsenek ilyen korlátozások.

A magyar kormány programjában fontos célként szerepel, hogy elérjük az EU felvételünk után megnyíló közösségi források maradéktalan igénybevételét, és felkészüljünk a pénzeszközök fogadására. Vonatkozik ez az Unió legkisebb strukturális alapjára, a Halászati Orientációs Pénzügyi Eszközre (HOPE) is.

Magyarország a 2004–2006. közötti, az uniós költségvetés szempontjából átmeneti időszakra nem készít önálló programot a HOPE támogatásainak igénybevételére, hanem e terület intézkedéseként beépítésre került az Agrárgazdasági és Vidékfejlesztési Operatív Programba (AVOP) „A halászat strukturális támogatása” címmel.

A halászati intézkedés indoklását az AVOP-hoz mellékelt kiegészítő dokumentum tartalmazza. Magyarország a HOPE pénzeszközeit a – az érdekképviselettel egyeztetett módon – következő tevékenységek támogatására kívánja igénybe venni, kiegészítve minden esetben a nemzeti pénzügyi hozzájárulással:

- Tógazdaságok és intenzív üzemi haltermelő rendszerek építése, felújítása és korszerű technológiák bevezetése,
- Kis kapacitású halfeldolgozók építése és a meglévő halfeldolgozók felújítása,
- A halfogyasztás ösztönzése, új termékek bevezetése,
- Elismert termelői szervezetek támogatása,
- A természetes vízi halászat eszközeinek megújítása.

Mint ismeretes Magyarországon a halászat legfontosabb termelői alapjai a mesterséges tógazdaságok, amelyeknek kiemelt jelentősége van a más mezőgazdasági kultúrák számára kedvezőtlen földterületek hasznosításában, ugyanakkor a kultúrtáj részei és természetvédelmi, vizes élőhely szerepet is betöltenek. A tógazdaságok esetében tehát nehezen választható el egymástól a halászati és a mezőgazdasági politika. A vonatkozó EU jogszabályok is tudomásul veszik ezt a helyzetet, és lehetővé teszik, hogy e területek – a már bemutatott – HOPE-n kívül

más közösségi forrásokból is támogatásban részesüljenek. A számunkra legfontosabb ilyen támogatási lehetőség az agrártámogatások vidékfejlesztési pilléréhez kapcsolódik. A Magyarországon 2002-ben beindított vizes élőhely támogatási program folytatásaként nyílik lehetőség a környezetvédelmi és természetvédelmi célokat is betöltő halastavak fenntartásának és üzemeltetésének évenkénti rendszeres támogatására.

Magyarországon a természetes vizek, víztározók, bányatavak, holtágak halászati hasznosításából származó állami bevételeket (így az ál-

lam halászati joga után fizetett haszonbérleti díjakat, az állami horgászjegyek és halászszerzők díját, a halgazdálkodási és halvédelmi bírságokat) a Magyar Államkincstár elkülönítetten kezeli. Az így képződő pénzeszközök képezik a forrását a magyar agrártámogatási rendszerben szereplő halgazdálkodási támogatásoknak, amelyek pályázati úton nyerhetők el a halászati vízterületek halállományának fejlesztésére, védelmére, a természetes vízi élőhelyek rehabilitációjára, a témával kapcsolatos tudományos és ismeretterjesztő tevékenységre. E támogatások nem a halászati kapacitások bővítését vagy a halászati termelést szolgálják, tehát nem sértik az Európai Unió halászati támogatásokra vonatkozó korlátozó rendelkezéseit. Arról van szó, hogy az ágazat szereplőinek befizetési kerülnek társadalmilag indokolt célokra visszaforgatásra, ezért ez a támogatási rendszer nemzeti támogatásként tartósan fennmaradhat, nem csak a 2006-ig terjedő átmeneti időszakban, hanem azon túl is.

A korlátozások nélküli egységes piac létrejötte a halászati termékek esetében is rendkívül nagy jelentőségű. Annak ellenére, hogy az Európai Unió jelenleg a világ legnagyobb halimportőre és önellátási szintje a halászati termékekből az új tagállamok csatlakozása után sem fog lényegesen változni, nem állíthatjuk, hogy haltermelésünk korlátlan lehetőségek előtt áll. Legfőbb termékünket, a pontyot

ugyanis csak Nyugat-Európa egyes régióban valamint a csatlakozó államokban fogyasztják, mely utóbbiak e halfajból önellátók, sőt esetenként a belföldi igényeket meghaladó többlettel is rendelkeznek. Pontytermelésünket alapvetően tehát csak olyan mértékben tudjuk majd növelni, amilyen mértékben a hazai kereslet növekedni fog. Az export volumene várhatóan nem haladja meg a jelenlegi szintet.

A hatalmas európai piac azonban számos olyan lehetőséget kínál a magyar haltermelőknek, amelyeket összességükben talán még fel sem tudunk mérni. A magyar halgazdaságokban előállított különböző fajú édesvízi halak a választék bővítését szolgálhatják, különösen akkor, ha piacépes termékekké tudjuk azokat feldolgozni. Néhány halfaj (például az afrikai harcsa, az európai harcsa vagy a tokfélék) intenzív termelésében technológiai előnnyel rendelkezünk, amelyet megfelelő piaci munkával feltétlenül ki tudunk használni. Fontos előnyünk az édesvízi halfajok mesterséges szaporítása és ivadékevelése terén, amit az európai halgazdaságok tenyésztési programjaiban hasznosíthatunk.

A magyar halászat előtt álló nagy kihívás, hogy a növekvő kereslet mekkora hányadát tudjuk majd versenyképes hazai termelésből kielégíteni, értve ez alatt mind az élő alapanyag előállítását, mind annak feldolgozását és felkínálását a fogyasztóknak.

P. K.

Az Unió halászati jogszabályai legnagyobb számban a tengeri halállományok védelmével és a tagállamok számára diszkriminációtól mentes halászati lehetőségek biztosításával foglalkoznak.